

Дзвоник

№ 156

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 13 рік видання, квітень, 2020 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 156, 2020 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Людмила Дорош

Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

На обкладинці картина на склі

Наталі Курій-Максимів «В передчутті свята»

*Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!*

Віктор БОРЩ

Світлий ранок

Перлами та златом
Роси розлились,
У святкові шати
Яблуньки вдяглись.

Прокидайтесь, діти,
Ранок вже настав!
Горобець привітно
Пісню заспівав.

Божого творіння
Велич і краса
Славлять воскресіння
Господа Христа.

Хай цей хор дитячий –
Пісенька проста
Прославляє дзвінко
Славний день Христа.

Олена РОГОВЕНКО

Світла вербиця

Верба красна розцвітає,
Про Великдень сповіщає
І Спасителю під ноги
Стеле гілочки розлогі.

Світла Вербниця настала,
Радість нам подарувала,
Край доріг і біля річки
Вкрились котиком вербички.

Галузочки посвятили,
Діток розуму навчили,
Щоб здоровими зростали,
Україну шанували!

Марія ХОРОСНИЦЬКА

Великодня гра

Стали діти у кільце.
В кожного в руках яйце.
Марті випало на славу
Розпочати цю забаву,
Дуже мило, престару
Великодню гру.
Ходить дівчина кільцем
І постукує яйцем...
Що не стукне – трісь і трісь, –
Яйця тріскають чийсь...
Мартине – ціле, тверде, –
Марта рада далі йде...
Стук-стук-стук...
І раптом – хресь!
Гру продовжує Петрусь.
Стукнув всього
Разів три
І так само вийшов з гри.
За Петром пішов Максим,
Декілька дівчат за ним...
В Олі писанка ціла,
Оля в грі перемогла!
А тепер, відомо всім,
Всі за стіл до Олі в дім
Їсти яйця, все що є...
Просить цей, що виграє.

Леонід ГЛІБОВ

Христос Воскрес!

Христос Воскрес! Радійте, діти,
Біжіть у поле, у садок,
Збирайте зіллячко і квіти,
Кладіть на Божий хрест вінок.

Нехай бринять і пахнуть квіти,
Нехай почує Божий рай,
Як на землі радіють діти
І звеселяють рідний край.

На вас погляне Божа Мати,
Радіючи, з святих небес...
Збирайтесь, діти, нум співати:
Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Сергій ЖУПАНИН

Ввечері матуся нас чарує,
Писанки на виставку малює.
Віск черпає пищиком із блюда,
Очі мами лагідно сміються.

Очі мами світяться у ласці:
Квітоньки на писанці зірчасті,
А на другій — півники та бджоли,
Ми таких не бачили ніколи.

А на третій писанці — зірниці,
Ще й під ними золоті жар-птиці.
На четвертій — олені та сарни,
А на п'ятій — рушничок прегарний.

Ввечері матуся нас чарує,
Писанки на виставку малює.
Дивиться і тішиться матуся:
Я у неї малювати вчуся.

Олена ПЧІЛКА

Весна-красна

Віє легким духом, вільним –
Прийшла весна-красна,
Із-за моря, з ластівками,
Прилинула ясна!

Забриніли стави, ріки
В берегах зелених,
Залунали всі улоньки
Од співів веселих.

Всміхається яснее сонце
У небі блакитнім
Хмаринонькам кучерявим,
Біленьким, лагідним;

Обізвався соловейко
У лузі, в ліщині,
Пограває козаченько
В сопілку дівчині.

Сади рясні вишневії
Білим цвітом сяють,
Вишитими рукавцями
Дівчаточка мають.

Людмила ДОРОШ

Пригода з паскою

Наближався Великдень. Природа пробуджувалася від довгого сну: на деревах набубнявіли бруньки і почали пробиватися невеличкі зелені листочки, земля вже вмилася талим снігом та струмками і весело всміхалася до людей зеленою травою та чорним ріллям. Вже й квіти заквітлі і бджілки почали літати, прославляючи весну та життя.

У старенькій похиленій хатині, розташованій майже біля лісу, жила бабуся, така ж старенька, як і її хата. Бог не подарував їй дітей, а нещодавно залишилася й зовсім одна. Та що ж поробиш, таким є життя.

Аби скрасити свою самотність та зустріти належно Великодне свято, вирішила вона спекти пасочку. Багато ж їй не треба, бо старенька вже, а окрім неї немає кому їсти. Це лиш так, щоб відчувати свято та порадувати трішки душу.

Бабуся не була багатою, ледь понашкрібала борошна на пасочку. Від курочок – кілька яєчок, від сусідської корівки – глечик молока. От замісила вона тісто, а вимішуючи, промовляла: «Рости, пасочко, як росте весною травиця. Будь пахучою, як весняні квіти, а солодкою, як бджолиний мед». І чи ті слова були чарівні, чи то бабуся була дуже вмілою, бо пасочка вдалася на славу: висока, пишна, пухка та духмяна.

Бабуся вийняла її обережно з печі та й поставила на підвіконні, аби охолонула. А пасочка – кліп-кліп – та й розплющила оченята-родзинки, і як побачила жовтогаряче сонце, зелень, синє небо – то й усміхнулася від щастя.

А п'янкі пахощі свіжоспеченої паски піднялися у повітря й полинули далеко в ліс. Як відчув ті аромати ведмідь, який був у тому лісі королем, то й закортіло йому скуштувати ту пасочку. От і наказав він лисичці, відомій своїм умінням красти, аби та поцупила для нього ту паску.

Бабуся ж, відпочиваючи після роботи, і не здогадувалася, яке лихо чатує на її пасочку.

От підбігла лисичка тихесенько до віконця,

взяла обережно пасочку та й чкурнула з нею до лісу. Розплющила пасочка очі, кинулася звати на допомогу, та куди там! Вона вже хотіла змиритися з долею, але згадала про бабусю, яка з такою любов'ю вимішувала та доглядала її, і ось що придумала: вона почала виймати по родзинці, якими з такою щедрістю наділила її бабуся. Поки лисичка несла її, вона кидала на дорогу родзинки. А лисичка біжить собі та й біжить, і навіть не помічає, як за нею стелиться родзинкова доріжка.

У лісі ведмідь уже зібрав усю лісову громаду за святковим столом. Принесену лисичкою паску поставили посередині столу, на почесному місці.

Бабуся в цей час прокинулася, глядь – а паска зникла! Лишилася на підвіконні лише одна родзинка. Нагнулася бабуся підняти її, аж побачила ще одну родзинку на дорозі, а подалі – ще одну.

Збираючи родзинки, бабуся дійшла до самої галявини, де все лісове братство приготувалося святкувати Великдень.

Як побачив ведмідь стареньку зморщену бабусю, йому стало соромно за свій вчинок, за те, що через нього старенька бабуся залишиться на свято без паски. На його здивування, бабуся вийняла з торбини ще й червоних крашанок і сказала, що добрі люди діляться й останнім зі своїми ближніми, і що вона буде щасливішою, якщо з'їсть лише шматочок паски з друзями, аніж цілу паску одна. А ще додала: «Де ти даєш – там і Бог тобі дає».

Ось так усі разом вони посідали, поцокали крашанками зі словами «Христос Воскрес! Воістину Воскрес!»!, з'їли по скибці смачної паски – вистачило усім. А коли, попоївши та навеселившись, бабуся зібралася додому, ведмідь не тільки провів стареньку до самої хати, а ще й понакладав для неї всякої всячини, якої тільки можна було знайти в лісі: і грибів, і ліщини, і меду та ще багато чого.

Микола КОРСЮК

Телефон

Рано-вранці всіх ворон
Розполохав телефон, –
Воронята із гнізда
Випурхнули, щоб біда
Тут не сталася яка, –
Розкричались і сороки,
Розлетівшись на всі боки.
Трубку взяла Ворониха,
Бо й сама боялась лиха, –
Враз у трубці дуже строго
Пролунав голос старого
Ворона; він, сивий дід,
Запрошує на обід,
Бо і в сина у гнізді
Пропищали на зорі
Воронята премалі.
Отож буде вдячний дід,
Що всі прийдуть на обід.

Бо цей добрий наш народ
Ним засіяв весь город,
Буряків візьми ось п'ять, –
Накорми своїх кролят
Й не буди моїх зайчат.

Нагнівався наш цапок
На сусідок-кізочок,
Що день цілий пустують,
Нічого не працюють,
А ще у тих у кізок
Немає ж бо борідок,
Тож запрягся у візок,
Щоб податись у садок,
Де насадив сім грядок, –
Подивився наш цапок,
Аж там – один огірок,
Тож цапок той огірок
Насадив на свій ріжок,
Бо ріжка у цапка
Другого уже нема,
Бо як був іще малим,
То зламав, буцнувшись в тин,
І похрумкав наш цапок
Одинокий огірок, –
Хрум, хрум, хрум
Та ще хрум,
А тепер, тепера нум,
Чи повезем цей візок
У наш двір на моріжок?

Андрійко

Наш Андрійко, розумійко,
Кроленят придбав аж трійко,
Отож вийшов вранці з хати,
Щоби їх нагодувати,
А там на межі зайчиха
Попросила його стиха: –
Не буди моїх малят,
Нехай трішки ще посплять,
Бо знайшлось у мене п'ять. –
Не буду я їх будити,
Але треба й моїм жити,
Тож прийшов я по капусту
Головату та ще й тлусту. –
Звідки візьму я капусту
Головату та ще й тлусту,
Коли тут – усе навспак, –
Куди глянеш – лиш буряк,

Стоїть Див*
покрай нив
і дивується
зеленому диву.
Ідуть люди й дивуються,
чому Див так дивується.
А Див дивиться
і дивується,
чому люди дивуються?

*Див – божество української міфології

Марія ЧОРНОБАЙ

Свято добра та милосердя

Ще в сиву давнину, за часів наших дідів та прадідів, справлявся Великдень. Святкували його, як і ми, весною, коли все навкруги просипалося від холодного, зимового сну. Бабуся розповідала, що це не просте свято, а благородне, чарівне, тоді трапляються справжні дива. І ми з сестрою питали її:

– Які це такі дива, бабуся? І чому саме на Великдень?

– Різні дива: сім'ї об'єднуються, миряться ті, хто посварився, знаходиться те, що давно загубилося, бо це свято – барвисте і тепле, як весна! Це свято добра та милосердя!

І справді, це дивовижний день, який завжди об'єднує і нашу велику родину за святковим столом. Ще й сонечка немає, як ми всі разом вже біля церкви. А там людей видно-невидимо, і всі такі святкові, з лозяними кошиками й смачними пасочками. День ми починаємо, покуштувавши свяченого: бабусині пасочки, шиночку з хроном, сир, зелений часничок. Усе це дуже смачне, бо освячене самим Господом Богом. Усім, хто зустрічається нам цього сонячного дня, ми маємо казати «Христос воскрес!», і кожен, привітно посміхаючись, має відповідати: «Воістину воскрес!», і тоді весь рік буде щасливим, а серце радісним.

А ще бабуся казала, що це найкращий день для допомоги тим, в кого немає можливості скуштувати священної пасочки. Ось, наприклад, по сусідству з нами живе старенька вчителька. Вона вже десять років на пенсії, а її перші учні вже й онуків мають. Ми з сестрою все дитинство провели в неї на подвір'ї й стільки казок наслухались! А цієї зими старенька вчителька попала в тяжку слабкість і більше жодної помочі не мала, окрім нас. І тому хоч удома на нас і чекав за-

стелений білою скатертиною святковий Великодній стіл – ми не одразу сіли до нього. Спочатку матуся взяла освячений у церкві кошик і понесла його до сусідки, щоб насамперед привітати із Великоднем нашу стареньку вчительку, бо вона ж сумує, що вже не може нікуди виходити.

А потім матуся зайшла до хати й

привіталась:

– Христос воскрес!

– Воістину воскрес! – відповіли всі, хто був у кімнаті: тато, бабуся з дідусем, ми з сестрою і наші маленькі вербові котики, що сиділи на підвіконні. Й весняне сонечко так гріло! Недаремно бабуся казала – воістину дивовижне свято добра та милосердя! І серце радіє.

●●● Славетні українці ●●●

Найдорожчий український скульптор

Олександр Архипенка народився в Києві – батько Порфирій був професором-інженером Київського університету, а дід – іконописцем. Цікаво, що хлопець у своїй творчості якраз і поєднає мистецтво з інженерними рішеннями.

Після школи Олександр вступає до Київського художнього училища. У 1905 році бере участь у студентському страйку, пов'язаному з подіями революції 1905-07 років, за що з училища його виганяють. У 1906 продовжив навчання мистецтву у відомого художника Сергія Світославського. У 1906 разом з Олександром Богомазовим організував першу виставку своїх творів у Києві. В цьому ж році переїхав до Москви, де в 1906-1908

продовжив освіту в Московському училищі живопису, архітектури і скульптури, не згадуючись, що назавжди покидає рідне місто.

Він уже тоді шукав оригінальних форм, прагнув по-новому зображати реальність, але не знаходив підтримки ані серед московських викладачів, ані паризьких, – до Франції він переїхав у 1908 році. Так приходить рішення вчитись у стінах Лувру, при цьому його приваблюють не роботи Родена чи інших визнаних майстрів, а скульптури древніх греків, єгиптян та асирійців. У той час Пікассо започаткував нову течію кубізму і так стається, що якраз українець цей стиль перенесе й у скульптуру.

Скульптору виповнилося всього 23 роки, а виставка його робіт уже мандрує Європою, того ж року він відкриває власну школу в Парижі. Публіка ще не завжди була готова сприймати такий підхід, але резонанс у Європі йому був забезпечений.

У 1920 році Архипенко стане першим українцем, що візьме участь у Венеційському бієнале.

За рік свою школу відкриває і в Берліні, і тут же продовжує експерименти. Замість класичних бронзи та мармуру, у своїх скульптурах використовує дерево, скло і метал, а часом і розфарбовує свої роботи.

Після того, як його виставка побувала у Нью-Йорку, Архипенко теж вирішує податися з дружиною у США. І хоча з Україною Архипенка розділяли тисячі кілометри, він не втрачав контакти з вітчизняними митцями. Розробляв пам'ятники Франку, Шевченку та князеві Володимирі, а довідавшись, що в Україні Голодомор, віддав одну зі скульптур на головний приз лотереї, аби передати виручені кошти жертвам.

Наприкінці життя інтерес на його скульптури згас, сім'я виживала хіба що за рахунок занять із учнями. Зате вже в двохтисячних роках чотири його скульптури збирали семизначні суми на аукціонах. Так, «Жінку, що розчісує волосся» продали за понад 2 мільйони доларів, «Блакитну танцівницю» за 1 мільйон 700 тисяч, на кілька тисяч менше віддали за «Симетричний торс» і за півтори мільйона придбали «Голлівудський торс».

Всеволод НЕСТАЙКО

ПРИГОФИ БЛИЗНЯТ-КОЗЕНЯТ

(Продовження з попереднього числа)

– А мені добре вже від того, що вам цього хочеться, – сказала киця, і очі в неї дійсно з сумних зробилися веселими. – От тільки глядіть, коли будете користуватися хлопущками з порошком-потішком, – обережно. Бо як самі нанюхається, заснете й не зможете втекти. Ну, я побігла в свою кімнату, бо мені заборонено виходити. Щастя вам!

І киця зникла в своїй кімнаті. А близнята-козенята потихеньку, намагаючись якомога менше цокати копитцями, направились до виходу.

Гицельцап сидів біля дверей і рахував гроші:

– Один, два... п'ять... сім... десять... ні, після семи, здається, дев'ять... Тьху, знову збився!

Гицельцап страшенно любив гроші, але дуже погано рахував, бо не знав арифметики, і весь час збивався і починав спочатку. Тільки тому, що він був такий зайнятий, Вітя й Вова змогли підійти до нього досить близько. Лишалось кроків десять, але ближче підходити було вже зовсім небезпечно.

– Ну, давай, – шепнув Вітя Вові. – Тільки не дихай!

Вова поклав пакетик на підлогу, затамувавши подих, натиснув ногою, пакетик ледь чутно хлопнув, і звідти закурилася блакитна хмарка. І в ту ж мить Вітя, теж затамувавши подих, ногою пожбурих пакетик в бік Гицельцапа.

А самі близнята-козенята одвернулись і затиснули носи.

Та як не старався Вітя, пакетик до Гицельцапа не долетів кроків зо три.

Близнята завмерли – невже невдача. Невже не подіяв порошок-потішок.

Та от Гицельцап позіхнув, – раз, другий, третій, потім став потягуватись, знову позіхнув:

– Ох-хо-хо! Щось спати захотілося. Треба лягти подрімати, поки хазяйки нема.

Він витяг з шухляди матрац, подушку, простирало, ковдру, постелив собі на самісінькому порозі, ліг і одразу засвистів носом.

Близнята-козенята почекали трохи, потім боязко підійшли до нього. Гицельцап виводив носом такі дореміфасолі, що сумніву не було – він міцно спав. Але він був такий здоровеннецький, що, лежачи на порозі, затуляв собою весь прохід. Його треба було обов'язково хоч трошки посунути.

І, тремтячи від страху, щоб він не прокинувся, близнята-козенята почали з усіх сил тягти ного вбік. Це було так важко! Нарешті їм вдалося трошечки його одсунути, – так, що можна було по черзі пролізти. І вони збиралися це зробити, як раптом Вітя затримався і сказав:

– Слухай, а давай, мабуть, натягнемо ті баранячі шкури.

– Давай, – погодився Вова. – Все-таки не одразу помітять: ягнята в цій країні водяться, а козенята ні...

І Вітя та Вова кинулися з усіх ніг до тієї кімнатки з ґратами, де вони залишили ягнячі шкури, швидко їх натягли на себе і побігли назад.

По дорозі вони ще зазирнули до киці Мурняви і крикнули їй:

– Спасибі! До побачення!

Більше вони нічого крикнути не встигли, бо дуже поспішали – боялися, щоб Гицельцап уві сні не посунувся і не затулював знову собою весь прохід – адже так важко його було одсувати. А близнята-козенята вже зовсім охляли – вони ж нічого-нічогісінько не їли, і королева їх ще так мучила.

Але Гицельцап був, як колода, – ані ше-

лесь! – і Вітя та Вова по черзі благополучно вибралися з палацу.

Озиралися, чи не видно де королеви, і щодуху припустили через сад.

І раптом...

І раптом вони почули знайомий свистючий голос:

– А куди це ви так розігналися? А ну стоп! Відівіс-Відівас-Відівіс-Гіампас!

Близнята-козенята так і залякли, наче їх хто за ноги схопив.

З-за дерева вийшов Відівіс-Пампас. Він був знову з милицею. на дерев'яній нозі. Очевидно, він зібрався в пошуки за рецептом козенячої печені у Середню Азію.

– Хе-хе! – примружився пильно Відівіс-Пампас. – Знайомі якісь ягнята. Де це я вас бачив? Го! Та це ж Відівіта й Відівова, близнята-козенята! Надягли ягнячі шкури і думають мене обдурити. Дурненькі, я ж бачу наскрізь... Куди ж це ви? Либонь, зібралися тікати? Та куди ж ви, голуб'яточка, втечете? Нікуди вам тікати. Якщо навіть ви втекли б,

ви ж все одно залишитесь козенятами. Ніхто ж, крім мене, не перетворить вас знову на хлопчиків. Жоден чаклун, жоден чарівник у світі. Така сила мого закляття. То який же вам сенс тікати? Ніхто ж з людей вас навіть не зрозуміє, бо я одібрав у вас людську мову. Для людей ви звичайнісінькі козенята, які тільки бекають і мекають. Отже, дурну ви справу задумали. Повертайтеся краще в палац, поки я не розсердився.

– Ні! Ні в якому разі! – рішуче сказав Вітя.

– Нізащо! – рішуче сказав Вова. – Нехай ми будемо козенятами, але на волі, а не...

– Ну, тоді начувайтесь! – грізно промовив

чаклун. – Відівіс-Відівас...

Та він не встиг договорити.

– Вовка, давай! – скрикнув Вітя.

І Вова з усієї сили швиргнув пакетик з порошком-потішком просто у пику чаклунові. Пакетик влучив йому у самісінький ніс, хлопнув, і блакитний порошок-потішок засипав усе обличчя Відівіс-Пампаса.

– Ас... ассс!.. – кавкнув чаклун і беркицьнувся на землю. І одразу голосно, з присвистом захропів: – Ххрру-у-с-сс!

А близнята-козенята кинулися навтіки.

Вони вибігли з воріт, перебігли через місток і подалися по дорозі, що повз ліс, повз сушарню та пекарню вела до тієї прикордонної брами, де сидів кабанюра-стражник.

Коли вони добігли до сушарні, Вова спинився і сказав

– Знаєш, давай скинемо ці ягнячі шкури і повісимо там, де взяли. Мама казала, – те, що береш, треба завжди класти на місце.

– Давай, – погодився Вітя. – Тим наче, в них дуже важко бігти.

Близнята-козенята повісили на місце ягнячі шкури і побігли далі.

Ще здалеку вони побачили, що біля пекарні стоїть королівська карета, і почули страшенний крик і лайку. Найдужче чувся гучний голос Тпрукала-Нокала:

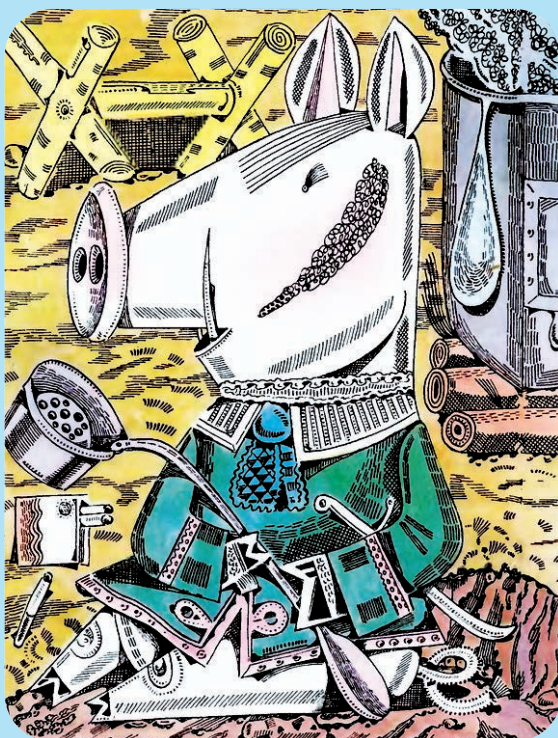
– Королева голодна! Вона сказала, щоб я без обіду не вертався. Якщо ви, такі-сякі, не забезпечите їжі, вона з'їсть вас самих.

– Це він винен! – кричав Бом Штекс.

– Ні, він, він! – кричав Бош Бермак.

Вітя й Вова звернули з дороги і оббігли пекарню якомога далі. Вони не могли ризикувати. З трьох пакетиків порошка-потішка вони використали вже два, лишився у них тільки один – для кабанюри-стражника.

(Далі буде)

Дмитро ПАВЛИЧКО

Золоторогий олень

Поема

(Продовження з попереднього числа)

Думав так про себе він
У хвилину скрути.
Що ж робилося навкруг?
Того не збагнути!

Графи, принци, паничі,
Слуги, пажі, кловни
Б'ються, повзають, кричать –
Божевілья повне.

Той пролазить уперед
Хробаком, той – рачки.
Кожен хоче більше взяти
Золотої трачки.

Розпалився і король,
Швидше ріже роги.
А пани опилків пил
Злизують з підлоги.

Так язиками беруть
Злото, як магнітом.
Не вони, а той метал
Верховодить світом.

Олень дивиться на них,
Та йому невтямку,
Що насправді він король
В цім похмурім замку.

Він не знає ще, яка
В нього міць грізна є,
І, розжаханий, тремтить,
Мало не конає.

Поглядає на мечі,
Палаші, стилети.
В думці кличе пастушка:
«Де ти, друже, де ти?!»

7

А Василько не забув
Про гірського друга.
Знав, що в замку йде над ним
Злочин і наруга.

Налітала і сльоза
На лице прекрасне.

Але горе – це вогонь,
Що від сліз не гасне.

Треба друга рятувати
Ділом – не журбою.
Але як? Не стать йому
З королем до бою.

І не знав він, що робить.
Аж одного рана
У село прийшов указ
Короля-тирана.

«Я, – писав король у нім, –
Всіх оповіщаю,
Що найбільше на землі
Грошей злотних маю.

Сам я добуваю їх
Із глибоких штолень».
(«Брешеш, – думає Василь, –
Дав тобі їх олень!»)

Далі хитрий лицемір
Став брехню молоти:
«Бог мені багатство дав
За мої чесноти.

Ось, наприклад, я люблю
Дбати про диких звірів.
Одному із них я дав
Почет із жовнірів.

Щоб його оборонити
Від сваволі нетрів,
Дроту мусив я дістати
Кілька кілометрів.

Звір той – олень. Він живе
У моїм палаці.
Має сіно і траву –
Все з моєї праці.

Вуде зварений живцем,
Хто звірятко зграбне
Вдарить, штурхоне, щипне
Чи хоч трошки дряпне!..»

– О, – Василько закричав, –
Пан король – хитрюга!
Та за батька я помщусь
І врятую друга!

У хлоп'ячій голові
Блисла думка зміла.
Він тепера добре знав,
Братись як до діла.

Взяв сопілочку свою,
Сухарів дзьобеньку,
До садиби короля
Рушив помаленьку.

Може, місяць, може, два
Він ішов лісами.
На сніданок – ягідки,
На обід – те саме.

Спав, як заєць, під кущем,
Умивався в росах.
Під собою ніг не чув,
Репаних і босих.

Аж нарешті він уздрів
Мов камінні зуби...
Був то королівський двір
– Місце крові й згуби.

Вікна, мов ряди печер,
Видовбані в кремні.
Біля брами вартові,
Люті і недремні.

Не впустили пастуха
За ворота-грати.
А Василько сів собі
Та й в сопілку грати!

(Далі буде)

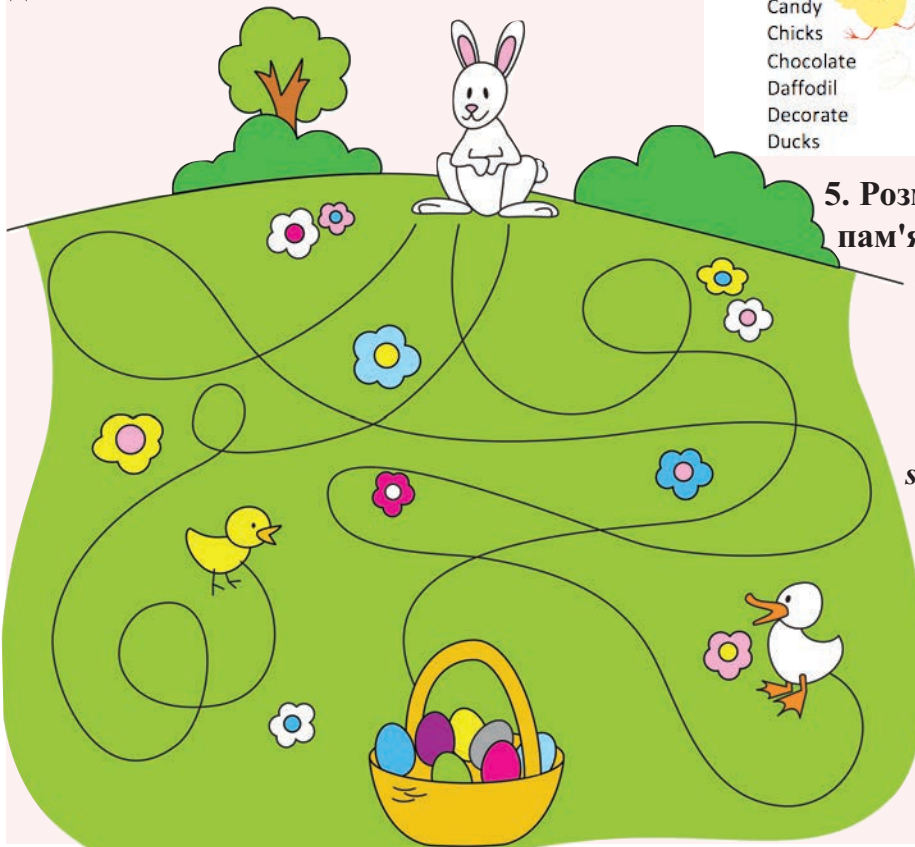

••• Вивчаємо англійську •••

1. Прочитай віршик про пасхального кролика.
Чи знаєш ти значення всіх слів українською?

2. Подивись на цього зайчика, він дуже хоче добратись до кошика з яйцями. Допоможи йому обрати шлях, що приведе його до кошика.

3. Ось 26 слів, пов'язаних з Великоднем.
Прочитай та переклади їх на українську.
Ти можеш знайти усі ці слова у кросворді?

4. Намалюй малюнки до даних слів.

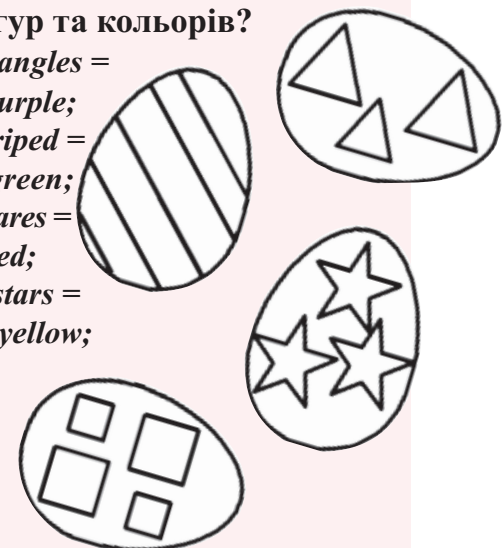

Basket
Bonnet
Bunny
Candy
Chicks
Chocolate
Daffodil
Decorate
Ducks
Dye
Easter
Egg Hunt
Eggs
Family
Flowers
Grass
Happy
Jellybeans
Lily
Parade
Peeps
Rabbit
Spring
Sunday
Tradition
Tulips

5. Розмалюй ці пасхальні яйця. Чи пам'ятаєш ти назви геометричних фігур та кольорів?

triangles =
purple;
striped =
green;
squares =
red;
stars =
yellow;

Підготувала Ірина Савіна

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

частина II

4. Як Панас Гусопас та Іван Колопан порядок наводили

Ще бозна скільки віддихали були наш Панас Гусопас зі своїми побратимами Радулком-угорцем та паном Іваном Колопаном, але понад вечір почався справжній вечірний гамір великого хазяйства: іржання коней, мукання рогатої худоби, блеяння овець, мекання кіз, гавкіт собак, куткування курей, гегання гусок, такання качок, гилгикання індиків і таке всяке інше.

— Може б, ми бодай слугів випустили, щоб тварин нагодували? — запитав угорець Міклош.

— Ану дивись на нього, тільки в панські покої потрапив і вже паном став, — посміхнувся Панас, і звернувся до пана: — Ви якої думки, пане?

— Та розберемось і без слуг, хай відпочинуть трішки, а завтра вже побачимо, як і що... — підморгнув їм пан, а потім додав: — І більше мене паном не називати, бо... зрозуміли?

— Зрозуміли, — посміхнулись Панас з Міклошем.

Через півгодини всі тварини замовкли і смачно хрюпали, дзьобали чи хлєптали, а наші господарі і самі почали вечерю готувати — скатертину стелити, і гайда за чарку і за ложку!

Другого дня ледь треті півні заспівали, а вранішні зорі якраз за край світу почали ховатись, коли наші господарі почали поратись знову по господарству, а коли всіх рогатих, вухатих та ротатих накормили і напоїли, і самі біля скатертини перекусили. Пан Іван Колопан захотів зі своїми вірними слугами поговорити.

Панас наказав десятникові Чотроносу та сотнику Чортовуху, щоб випустив слуг, гайдуків і

всіх найманців панського двору.

— Ну, дорогі мої вірні слуги! Ану скажіть мені, хто я такий!

Слуги опустили голови і засормлено мовчали.

— Ну говори, Петре, хто я такий?!.. Йозефе! Яноше! Василю!

— Та Бог знає, хто ви такий, — озвався Петро.

— Як, ти не впізнав свого Пана Івана Колопана?!

— О, Панаса Гусопаса впізнав, навіть і цього чоловіка пам'ятаю, був у арешті, а вас... не второпаю, хто ви? Був Пан Іван Колопан пузатий з червоним, мов у рака, носом, низенький, вухатий, а ви ось без пуза, гарний на обличччі, зовсім не подібний на пана, простий мужик, а за те, що ми вас зночі з двору виганяли, жебраком називали, то якщо ви пан Колопан, то добре пам'ятаєте, що ви самі нас цього вчили: «Хто до двору лізе — відганяйте, буками бийте і собаками цькуйте»... Вчили ви нас такого?

— Вчив, — опустив голову пан.

— Ну тоді чого навчили — те й маєте!

— Розумний ти, Петре! — посміхнувся пан.

— Розумний я, чи не розумний, цього не второпаю, а наказів виконую, бо за то гроші отримую.

— Добре, Петре! А будеш і надалі виконувати мої накази.

— Буду, пане!

— А ти, Йозефе?

— Я теж буду!

— І ми теж будемо, пане! — радо відповіли Янош з Василем, хоча пан ще не встиг їх запитати.

— Ну гаразд, тоді ви залишаєтесь моїми слугами, а решта всі нехай ідуть світ за очі. Мені більш не треба гайдуків, а на господарстві і сам разом з вами попрацюю, а ще й Явдоху з Пріською та Міською навчимо працювати, чи не так, Петре?!

— Якщо треба буде — навчимо, чому б не навчити, — посміхається Петро попід вус.

— Ану, Панасе, дай наказ привести їх, — попросив вже не пан Іван Колопан Панаса Гусопаса.

Панас луснув у батіг, чорти з'явилися, наказав їм привести в'язнів – і ось вони вже перед ними, стоять смиренні, наче перед Праведним Судом: циган Радул, тобто Раду Курокравич Муклес Другий, та його брати Кало та Іло, по нових званнях – Граф Кало Куткудакович Другий та Барон Іло Кукурікович Шостий.

– Відсьогодні пані Явдоха Колопаниха вже не пані, а тільки Явдоха!

– Пане Іване Колопане!.. – почала ламати руки Явдоха.

– Мене вже так не звуть, – відповів пан.

– А як звати вас? – кинулась на коліна Явдоха.

– Просто Іваном, і на ти!

– Ріднесенький Іванку!

– Як то ріднесенький? Через ніч вже ріднесеньким став, а зночі, я бродягою, жебраком та приблудою був, а ріднесеньким для тебе був пан Руду Курокравич Муклес Другий!

– Ой, Іванку! Не впізнала я тебе, бігме не впізнала, повір і змилуйся наді мною, дурною бабою!

– На кінець чогось мудрого сказала, але те, що ти дурна, видно з даля! А тепер слухай уважно.

– Слухаю, Іванку!

– Відсьогодні ти будеш ранком прокидатися, сніданок готувати, а потім обід і вечерю! Пекти, варити, смажити! Зрозуміла?

– Зрозуміла, Іванку, зрозуміла!

– Посуд мити й одяг прати!

– Добре, Іванку!

– Шити і прясти!

– Ой, та ж то...

– Сіно збирати і ниву сапати! – грізним голосом додав Іван, і так глипнув на неї, що та тільки головою кивнула в знак згоди. – А у всьому тобі будуть допомагати наші ріднесенькі донечки: Пріська і Міська.

– Ой, батечку! – скрикнула Пріська.

– Ой, ріднесенький, – сплєснула Міська.

– Он воно як! Батечку... ріднесенький!.. А зночі ким я був, га?! – гакнув на них Колопан.

– Не впізнали ми тебе, татуню, бігме не впізнали, повір, ріднесенький! – заголосили панночки.

– Впізнали, не впізнали... це ваше діло, а навіть і не ваше, а моє, бо я вас так виховав, але далі гаяти часу не будемо, або візьмімось за роботу, або... – вказав Іван Колопан рукою на ворота.

– Візьмемось, – запевнила батька Пріська, бачачи, що той не глузує, а готовий прогнати їх за ворота.

– Так, візьмемось, – неохоче добавила Міська.

– Візьмуться, візьмуться, – запевнила свого мужа Явдоха.

– Я в цьому впевнений, – посміхнувся Іван Ко-

лопан.

– А з ними, що будемо робити? – запитали слуги, вказуючи на трійцю циган, які посиніли, почорніли і тремтіли з переляку.

– Судити їх буде Панас! – повідомив пан.

– О-о-ой, Господоньку! – аж скрикнув з переляку Раду.

– Змилуйтеся над нами! – впав на коліна Кало.

– Пощадіть нас! – додав Іло.

– Десятнику Чортоносе! Сотнику Чортвухий!

– Слухаємо, вельможний Панасе Чотропасе! – випрямились перед Панасом чорти.

– Зніміть з них панський одяг і...

– О-о-ой-ой!

– Ой, лишенько!

– Ой, горенько! – почали плакати цигани.

– Знімемо одяг і...?! – запитали чортівські воїни.

– Зніміть з них панський одяг і повіште...

– А-а-а, – заревів не своїм голосом Раду. – Господо делю помело!

– Яндовело, чучуро, баро... соманді кікіра! – заголосив Кало.

– Со ту пехандін, ман о духкал! – розплакався Іло.

– Мовчати! – гримнув на них десятник Чортонос!

– Муклес! – тупнув ногою сотник Чортвух.

Обидва чорти накинулись на циганів і вже й сунуть їм петлі на ший, до шибениці, яку ще для Панаса Гусопаса панські гайдуки підняли, волочать, а ті вже обімліли зі страху.

– Стійте! – крикнув Панас. – Що ви збираєтесь з ними робити.

– Ваш наказ виконуємо, Панасе Чотропасе! – відповів сотник Чортонос.

– Ви ж наказали: «Зніміть з них панський одяг і повіште!», от ми й вішаємо їх.

– Та не їх повіште, а одяг панський повіште, щоб провітрився, а їм – кожному по десять батогів по спині, і поведіть на Пелешату до ватага Сидира Сидоряка, хай п'ять років служать у нього, щоб розуму навчились!

Цигани ревуть, пруться, стогнуть...

Слуги, тобто вже не слуги, а панські побратими, сміються, регочуть...

Явдоха з Пріською та Міською нечєто сороміються...

А генерал Диявол Бісвізен по підземному царстві із Чорного Світу бігає, бо дізнався, що сотник Чортвух та десятник Чортонос вже Панасові служать, а йому треба йти на рапорт до Чотрміністра Іскаріюта Сарсаїли, а може й до самого Всенечистого Темночорного Драка – володаря Чорного Світу.

(Далі буде)

Індійська народна казка

Полохлива душа

Несла якось ворона у дзьобі мишеня, яке спіймала на полюванні. Коли вона пролітала над лісом, ненароком випустила свою здобич. А в лісі тому жив один чоловік, що вмів робити всякі дива, – чарівник. І мишеня впало якраз йому до ніг.

Чарівник підняв мишеня з землі, приніс у свою хатину.

Чимало днів прожило мишеня в тій хатині. Чарівник годував його й напував, і мишеня горя не знало, жило спокійним, безтурботним життям.

Якось вибігло мишеня з хатини й несподівано побачило величезного гладкого кота, що вигрівався на сонці. Мишеня метнулось назад у хатину, забилося в найтемніший куток, трусячись зі страху. Чарівник помітив це й спитав:

– Що з тобою, мишенятко? Чого ти так тремтиш?

– Ой! Як я злякалося! – пропищало мишеня. – Біля нашої хатини я побачило страховисько – кота. Ще й досі не можу оговтатися.

Чарівник замислено подивився на мишеня, а тоді мовив:

– Я зроблю так, що відтепер ти не боїтимешся котів. Лягай спати; вранці ти прокинешся вже не мишеням, а котом.

Так і сталося, як обіцяв чарівник. Вранці мишеня прокинулося, та було воно вже котом.

– Тепер тобі нічого боятися котів, бо ти й сам кіт! – мовив чарівник. – Біжи на вулицю й гуляй!

Мишеня-кіт, радісне й щасливе, вибігло з хатини. Воно хотіло лягти й поніжитись на сонечку, аж бачить – кіт! Той самий, що й учора, здоровенний та гладкий... Бідолашне мишеня-кіт ураз забуло, що воно вже не мишеня, а кіт, прожогом метнулося в хатину.

– Що з тобою? – спитав чарівник. – Кого це ти знову так злякалося?

Мишеняті соромно було признатися, що воно злякалося кота. Отож воно й прибрехало:

– Та я зустріло в лісі здоровенного пса! Ледве пощастило врятуватися, коли він кинувся на мене!

– Ну, лягай спати, – каже чарівник. – А завтра вранці прокинешся псом! Тоді вже не будеш боятися ні котів, ні собак!

Вранці мишеня й справді прокинулося псом. Голосно й радісно гавкаючи, воно подалося в ліс. Та враз зупинилося як укопане – побачило вже так добре знайомого йому кота.

А кіт, побачивши пса, подумав, що той зараз кине на нього. Він наїжачився, засичав, погрозливо підняв лапу й несамовито заняв. Не тямлячи себе від жаху, мишеня-пес кулею влетіло в хатину й забилося в найдаль-

ший та найтемніший куток.

– Хто ж цього разу налякав тебе? – спитав чарівник. – Чого ти так злякалося?

І знову мишеняті було соромно признатися, що злякалося того ж таки кота. Знову вдалося воно до вигадки:

– Ой, не питаєте! Довкола нашої хатини никають кровожерні тигри! Й досі не збагну, як мені вдалося врятуватися від їхніх гострих пазурів та ікол!

– Заспокойся, лягай-но краще спати, а я зроблю так, що ти вже нікого не боїтимешся: ні котів, ні собак, ні тигрів, – сказав чарівник. – Завтра ти прокинешся справжнім тигром!

Він дотримав слова – вранці мишеня прокинулося могутнім і грізним тигром. І воно подумало: «Не личить тигрові, цареві всіх звірів, тулитися в якійсь жалюгідній хатині. Піду-но я краще в ліс, і нехай всяка звірина тремтить перед моєю силою та могутністю!»

Мишеня-тигр, як і годиться цареві, повагом-неквапом рушило до лісу. Та не ступило воно й кількох кроків, як лапи його наче приросли до землі; попереду стояв його наилютіший ворог – кіт.

Кіт теж побачив тигра, і від жаху шерсть у нього настовбурчилася, спина вигнулася, писок притиснувся до землі, а очі запалали зеленим вогнем. «Пропав я, – подумав кіт, – не врятуватися мені від лютого тигра!»

А тигр, у грудях якого билось полохливе мишаче серце, знітився під котячим поглядом. Де й ділися його величні рухи, гордовита хода... Він повернувся й кинувся навтьоки.

За якусь хвилину могутній тигр уже сидів у своєму затишному, безпечному кутку і тремтів од страху, цокотячи зубами.

І знову невимовно здивувався чарівник.

– Чого ти знову такий наляканий, чого так тремтиш, чого так цокочеш зубами? Адже в нашому лісі немає звіра, могутнішого за тигра!

– Є... – заникуючись від страху, ледве чутно озвався тигр.

– Що ж то за звір такий, дужчий за самого тигра? – вражено спитав чарівник.

– К-к-кіт! – І тигр затрусився та зацокотів зубами ще дужче.

Зрозумів тоді все чарівник і мовив:

– Тигр, у грудях якого б'ється полохливе мишаче серце, слабший за кота! Тож нехай той, хто має мишаче серце, назавжди лишається мишею!

Тільки-но чарівник це мовив, як тигр знову перетворився в маленьке гострохвосте мишеня.

Відтоді недарма кажуть, що тигрові із серцем миші краще не потрапляти на очі котові.

? Відгадай ?

Котики вербові!
Ніжні та пухнасті...
Личка доторкнулись...
Ой, яке то щастя!
Гілкою вербиці
Вдарю я злегенька,
Щоб були здорові
Всі мої рідненькі...
Про що говориться?
(Вербу не ділю)

Барвисте яйце
По столу котилось.
З ковбасою подружилось,
Біля хрону покрутилось
І в храмі освятилось.
(Писанка)

В хаті на осонні
Сяду на ослоні.
Сяду я скраєчку –
Розпишу ... (оґнєв)

Коли до церкви
Святити паску йдеш,
В нього все складаєш
І з собою береш.

(жипок)

Творимо своїми руками

Зайчики

тики з'єднуються, буде приховане під носом – тобто помпоном.

2. Приклейте до паперової тарілки вусики. Залиште час, щоб вони добре висохли, оскільки від цього залежить гарне склеювання. Ви також можете приклеїти їх гарячим клеєм (він триматиме краще). Після того, як висохнуть вусики, наклейте ніс.

3. Тепер виріжте два вуха з білого картону, а потім виріжте менші внутрішні вуха іншого кольору. На-

клейте їх одне на одне, а потім до голови.

4. А тепер наклейте очі. Якщо у вас немає готових очей, можете використати чорну кvasолу або зробити їх із картону. Намалюйте ротик. Ось і все!

Джерело: www.thebestideasforkids.com

Цей паперовий великодній зайчик настільки простий, що ідеально підходить як для малюків, так і для доросліших дітей! Діти можуть допомогти вирізати вуха зайчика і зробити все наклеювання. Все, що вам потрібно зробити, це зібрати всі необхідні речі.

Матеріали:

- паперові тарілки,
- кольоровий папір чи картон,
- чорний маркер,
- очі, помпони, пухнастий дріт,
- клей.

Як зробити зайчика.

1. Візьміть 3 пухнастих дроти і скрутіть їх посередині, щоб вони стали з'єднані. Місце, де дро-

Жайвір прилетів

Помірно

Українська народна пісня

Жайвір прилетів,
Весноньку просив:
– Веснонька, прийди,
Землю розбуди!

Жайвір прилетів,
Вербоньку просив:
– Вербо, зацвіти,
Квіти розпусти!

Жайвір прилетів,
Пролісків просив:
– Проліски, зійдіть,
Землю розбудіть!

Жайвір прилетів,
Дощика просив:
– Дощик, поливай,
Земле, розквітай!

Хто першим розписував яйця?

(сторінка народознавства)

Фарбовані яйця для українця – це перша ознака Великодніх свят і весняної пори. Ми дивимось на них як на маленьке рукотворне диво та старовинний символ української культури. Але яйця розписують не тільки в Україні чи в Румунії. Помальовані в один колір (крашанки) чи прикрашені узорами (писанки) яєчка можна побачити і зараз у багатьох народів Європи, у Скандинавії та на Балканах. Більше того – в минулому писанкарство, окрім території давніх слов'ян, було розповсюджене і у персів, кельтів, греків, римлян. Символ яйця входить до своєрідної дуже давньої «загальнолюдської символіки». Він був важливим у культових обрядах єгиптян, персів, індусів, китайців, греків, римлян, скандинавських народів, народів Західної Європи та, звичайно ж, слов'ян. Пояснення такому широкому розповсюдженню поклоніння простому яєчку науковці знаходять у найдавніших казках та міфах багатьох народів. Досить часто у таких оповідях яйце стає джерелом життя, світла, тепла і навіть всесвіту.

Наприклад, в античній Греції і Римі вважали, що Всесвіт виник з яйця казкового птаха Фенікса, який поклав його у святилище Геліуса (сонця). На австралійських островах дикуни переконані, що творець світу – Тангароа – вилупився з яйця. Старовинні оповідання мешканців Фінляндії розказують, що світ повстав із сімох яєць. Вірячи, що яйце є початком світу, і навіть богів, давні люди шанували його, приписували йому потужні магічні властивості, вважали вмістилищем чудодійної життєвої сили. Науковці вважають, що в примітивні часи яйця використовували як дарунок різним добрим духам, щоб ще приязніше налаштувати їх до себе. Також їх використовували як оберіг для людей, а тому часто закупували на місці побудови будівель та міст. Крім того, яйця використовували і в поховальних обрядах. Залишки від яєчної шкаралупи або навіть яєчка з глини, заліза, дерева, кістки, порцеляни, кристалю чи золота знайдено у похованнях народів по всьому світу.

У більш пізніші часи – за християнства – яйце стало символізувати Воскресіння Христове. Протягом століть на Пасху існував звичай вішати їх у соборах та церквах. Особливо великий розквіт писанкарства припав на правління французького короля Людовика чотирнадцятого. Тоді при французькому дворі популярністю користувались фарбовані страусині яйця, які розписували золотом та сріблом найкращі придворні художники.

На жаль, науцям не відомо, саме коли і хто почав першим розмальовувати чи розписувати яйця. Через крихкість матеріалу давні розписані пташині яйця не збереглися, а тому певно щось встановити практично неможливо. Відомо лише, що звичай розписувати восковою технікою страусині яйця, з яких виготовляли культовий посуд, існував у місті Карфагені з VII ст. до Р. Х.

На території України першими знайденими розмальованими яйцями є «брязкальця» – глиняні яйця, у яких в порожнині містилася кулька. Їхню поверхню вкривали поливою й розписували круговими смуж-

ками або рослинним орнаментом. Вони відносяться до XI-XIII століть (період Київської Русі) і свідчать про існування мистецтва розпису яєць. В історичних джерелах існують письмові згадки про розписування сирих яєць у пізніші періоди. Взагалі, на теренах України традиція малювання писанок передавалась з покоління в покоління на протязі багатьох віків. З писанками і крашанками пов'язано безліч легенд, повір'їв, переказів, звичаїв, традицій, обрядів, про які ми не раз розказували на сторінках цього журналу. Швидше за все, ми ніколи не будемо знати коли, де і з якою метою виникли розписані яйця і як вони видозмінювалися. Зате все, що збереглося і дійшло до наших днів, відноситься до золотієї спадщини українців. А сучасне писанкарство – це унікальне українське культове мистецтво. Воно чарує будь-кого майстерністю, вишуканістю, мініатюрністю та колоритністю створених символів, які відображають вічне єднання традицій минулого з сучасністю.

Підготувала Ольга Сенишин

Пишаємося нашими дітьми!

**Наталія Катерина Фрасенюк, 7 років,
на Святі материнської мови,
с. Негостина, Сучава**

**Учні підготовчого класу
на Святі материнської мови,
с. Негостина, Сучава**

**Паул Кідеша та Чезаріана Григоричук,
3 клас, с. Негостина, Сучава**

**Данієла Криженовський (6 клас)
та Олександр Козарюк (3 клас),**